

Пише: Момчило Вуксановић
среда, 20 мај 2009 18:00

Поштовани,

Први пут након укидања Државне заједнице СиЦГ на српско-црногорском међудржавном нивоу отворено је, у недавном сусрету председника Србије г. Бориса Тадића и председника Црне Горе г. Филипа Вујановића, питање положаја и права српског народа у Црној Гори. Српски национални савјет поздравља отварање тог питања, на коме ради од свог оснивања. Радујемо се што је и званична Србија коначно, препознајући блискост, уочила разлику између Срба у Црној Гори и националних Црногораца, јер је до њиховог националног раздвајања дошло због историјских процеса којима је српски народ био изложен у двадесетом вијеку. Досадашњим неуважавањем тих разлика само је поспјешивана асимилација Срба у националне Црногорце. Србија, чини се, тако полако осмишљава нову стратегију заштите Срба ван својих граница које је 150-огодишња југословенска матрица српске националне политике довела у назавидан државно-правни положај.

Срба у Црној Гори данас има око 200.000, што је мало мање од трећине укупног становништва. Суштина проблема Срба у Црној Гори није у томе може ли или не може 32% становништва бити мањина, већ у проналажењу начина заштите идентитетских права због асимилације коју над њима континуирано врши црногорска власт. У Црној Гори према попису становништва нема већинског народа, па Срби не могу бити мањина у односу на било коју другу националну заједницу. Међутим, након усвајања Устава Црне Горе, српској заједници није остао *ни један уставно-правни механизам за заштиту њеног националног идентитета, осим поглавља Устава „Заштита идентитета“*, који регулише идентитетска права свих који то затраже. Заштита идентитетских права неспорно мора бити у оквиру постојећег уставно-правног поретка, јер бити ван уставно-правног поретка значи - бити гетоизиран и изложен асимилацији и нестајању. Ту Србима не може бити од помоћи чињеница да су и у Црној Гори као и у Србији аутохтон народ, јер појам аутохтоности није исто што и појам конститутивности, тј. није уставно-правна, већ етнолошко-историјска категорија.

У процесу доношења устава Црне Горе владајућа већина је категорички одбацила сваки покушај дијела српских политичких представника да Србе уставно дефинишу као

Пише: Момчило Вуксановић
среда, 20 мај 2009 18:00

конститутиван народ. Принципом мајоризације, у парламенту је двотрећинском већином усвојен Устав који је српску заједницу довео у положај да се, или мора организовати у складу са Уставом, или препустити асимилацији и идентитетском затирању. Издвајањем из државне заједнице са Србијом и доношењем Устава Црне Горе, српски језик и Срби у Црној Гори су стављени у ред једнакозначајности са мањинским језицима и мањинским националним заједницама, тако да нико не може сумњати у асимилаторске намјере овдашње владајуће већине према овдашњим аутохтоним Србима. Статистички подаци говоре да у овдашњим државним органима и институцијама готово и да нема Срба. О томе најбоље свједочи званични извјештај заштитника људских и мањинских права Црне Горе. Свако запошљавање или напредовање у служби кад су Срби у питању, условљено је њиховим претходним декларисањем да су национални Црногорци. С тога не треба посебно објашњавати шта све то значи по опстанак српске самосвијести на овом простору, нарочито ако се зна да око 70% личних примања грађана долази из државног буџета. Исти асимилаторски однос црногорске државне институције имају и према Српској православној цркви и српском културно-историјском наслеђу на тлу Црне Горе.

Српски национални савјет такође жели да Срби у Црној Гори добију статус конститутивног народа, али да би уставно били дефинисани као конститутиван народ неопходна је, не само претходна смјена власти, већ и стварање двотрећинске парламентарне већине потребне за измјену постојећег Устава. То у оваквом политичко-националном распореду снага, једноставно, није могуће. Јасно је, дакле, да Србима у Црној Гори не преостаје ништа друго него да се организују на начин како је то једино могуће, ради заштите својих легитимних национално-идентитетских права.

Будући да је Србија уставно дефинисана као држава српског народа и да у њој живи највећи дио наших сународника, сматрамо да има и право и обавезу да води рачуна о својим сународницима у другој држави, посебно по питању обезбјеђивања Уставом гарантованих права. Србија је обавезна да у директној међудржавној српско-црногорској комуникацији, али и преко међународних институција врши утицај на Црну Гору да све до евентуалне промјене нашег уставно-правног положаја и добијања статуса конститутивног народа са свим правима који из њега производе инсистира на доследном поштовању права Срба у Црној Гори у складу са постојећим уставно-правним поретком. Србија мора неодступно инсистирати на једнакоправности Срба са осталим националним заједницама. То њено легитимно право, исто толико и њен легитимни интерес, који се ничим не могу и не смију доводити у питање.